

به نام خدا

جناب آقای دکتر پزشکیان

ریاست محترم جمهور منتخب مردم

موضوع: انتزاع بخش مسکن و شهرسازی از وزارت راه و تشکیل وزارت حمل و نقل و لجستیک

باسلام و عرض تبریک موفقیت جنابعالی در جلب نظر و اعتماد ملت ایران و آرزوی توفیق در مسیر خدمت به مردم عزیز کشورمان، همانگونه که مستحضرد، موضوع لجستیک چه از منظر کاهش هزینه‌های صنایع و ایجاد مزیت رقابتی در تولید و صادرات و چه از نقطه نظر استفاده بهینه از فرصت‌های سرزمینی در ترانزیت و ترانشیپ کالا و بویژه زمینه‌سازی ایفای نقش جدی در زنجیره‌های تولید جهانی مبتنی بر مزیت‌های ژئو اکنومیک از درجه اهمیت و اولویت بسیار بالایی برخوردار بوده و تحولات بین المللی و منطقه‌ای در سال‌های اخیر به نحوی رقم خورده است که روز به روز بر میزان اهمیت و راهبردی بودن موضوع لجستیک در توسعه اقتصادی کشورها افزوده است.

طرح کمربند و جاده چین بعنوان بزرگترین پروژه تاریخ بشر و ابتکار استراتژیک شخص شی جی پین رئیس جمهور چین، چشم‌انداز ۲۰۳۰ پادشاهی سعودی با رویکرد سرمایه‌گذاری سنگین در توسعه زیرساخت‌های لجستیک و ارتقاء جهشی در این بخش با هدف تبدیل شدن به هاب لجستیک جهانی تا انتهای دهه اخیر میلادی، تصمیم اخیر گروه G-20 در ایجاد کریدور لجستیکی هند-شبه جزیره عربستان-اروپا با هدف مهار هژمونی اقتصادی چین و مقابله با ابتکار کمربند و جاده، طرح سرمایه‌گذاری ۶۰ میلیارد دلاری چین در توسعه کریدور لجستیکی-اقتصادی چین و پاکستان (CPEC)، برنامه ترکیه برای تبدیل شدن به ابر قدرت لجستیکی منطقه با دور زدن ایران و احداث کریدور ریلی ترکیه-نخجوان-آذربایجان با هدف تبدیل شدن به مسیر زمینی اصلی بین چین و اروپا، سهم ۳۳.۶ درصدی درآمدهای لجستیکی منطقه جبل‌علی از کل تولید ناخالص داخلی دبی، نسبت رو به رشد ۶۰ درصدی درآمدهای لجستیک و حمل و نقل به درآمدهای نفت و گاز در قزاقستان، رشد سالانه بالغ بر ۷ درصدی بخش لجستیک در اقتصاد کشور عمان و نمونه‌هایی واضح در تایید اهمیت استراتژیک مقوله لجستیک و نگاه به آن بعنوان موتور محرک توسعه در برنامه‌های رشد و توسعه اقتصادی کشورهای منطقه است.

رویکرد توسعه لجستیک محور اگرچه سالهتست، به مثابه یکی از جانمایه‌های اصلی و اساسی برنامه‌های توسعه کشورهای موفق در رشد و توسعه اقتصادی ایفای نقش می‌نماید، لیکن متاسفانه در کشور ما به دلایل عدیده مورد بی توجهی قرار گرفته و موجب گردیده کشور ما علیرغم برخورداری از فرصت‌های کم نظیر سرزمینی از کمترین سهم درآمدزایی مبتنی بر فرصت‌های لجستیکی در میان کشورهای منطقه برخوردار گردیده و شرایط بگونه‌ای رقم بخورد که فرصت‌های آتی کشور برای نقش آفرینی در این حوزه نیز با مخاطرات جدی مواجه گردد.

در نگاهی اجمالی و صورت‌بندی تیتروار از مهمترین معضلات و ناکارآمدی‌های بخش لجستیک در کشور می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

۱. سهم دو برابری هزینه‌های لجستیک در قیمت تمام شده کالا (بررسی صورت گرفته توسط اتاق بازرگانی ایران) به رغم هزینه‌های سنگین کشور در یارانه‌های بخش سوخت
۲. اتلاف عظیم منابع و شکاف بزرگ عدم بهینگی لجستیک کالا در کشور (صرف ۷۸ درصد سوخت مازاد و ۴۳ درصد هزینه مازاد ملی در قیاس با شرایط بهینه به استناد مطالعات صورت گرفته در سند آمایش لجستیک کشور منتشر شده در ۱۳۹۷ توسط وزارت راه و شهرسازی)
۳. سهم ناچیز حمل و نقل ریلی و ناکارآمدی حمل و نقل ترکیبی بواسطه عدم توسعه زیرساخت‌های مورد نیاز برای این منظور
۴. تبدیل شدن یارانه‌های بخش سوخت به یک معضل ملی و عدم وجود برنامه و راهکار مشخص برای عبور از این بحران
۵. از دست رفتن جایگاه کشور در ترانزیت بارهای عبوری علیرغم موقعیت منحصر بفرد و کم نظیر سرزمینی
۶. عدم توفیق بنادر و مناطق آزاد کشور در جذب سرمایه‌گذاری‌های تجاری و صنعتی و ایفای نقش بعنوان هاب ترانشیپ و صادرات مجدد کالا در مقایسه با مناطق رقیب در کشورهای همسایه
۷. عدم توسعه زیرساخت‌های لجستیکی مبتنی بر طرح‌های آمایش ملی و در راستای مزیت بخشی به تولید، صادرات و ایفای نقش در زنجیره‌های

جهانی تولید کالا

اگرچه تحریم‌های ظالمانه علیه ملت ایران، نقشی غیرقابل انکار در بروز و ظهور این شرایط و از دست رفتن فرصت‌های ملی برای ایفای نقش جدی در تولید، تجارت و زنجیره‌های لجستیک جهانی داشته است، لیکن نادیده گرفتن سایر عوامل مهم و کلیدی ایجاد این وضعیت اسفناک بخصوص در حوزه

سیاستگذاری و مدیریت کلان اقتصادی و فروکاستن دلایل ایجاد بر روز آن صرفاً به موضوع تحریم، در واقع نادیده انگاشتن کوه عظیم یخ در زیر آب و تنها دیدن بخش بیرون از آب این کوه یخ است که مسیر توسعه و پیشرفت این ملک و ملت را مسدود نموده و با مخاطرات جدی مواجه ساخته است.

عدم شناخت و درک ناصحیح از اهمیت راهبردی و جایگاه لجستیک در نظام توسعه، مبهم و بلاتصدی بودن متولی سیاستگذاری و مدیریت کلان لجستیک در کشور، غلبه نگاه سخت‌افزاری و مبتنی بر ساخت و ساز در حوزه حمل و نقل، عدم توجه به اهمیت راهبردی توسعه نرم‌افزاری و مدیریت بهره‌برداری نظام لجستیک و نفوق نگاه سیاسی و اولویت امتیازات محلی بر منافع ملی در رویکردهای جاری تقنینی کشور، برخی از مهمترین عوامل ایجاد وضع موجود و نابسامانی کنونی کشور در این بخش است که نظام فعلی حکمرانی و مدیریت کشور ناتوان از درک، پاسخگویی و رفع این معضلات کلیدی و اساسی است.

متأسفانه در دو دهه اخیر با وجود سرمایه‌گذاری‌های هنگفت کشورهای منطقه در توسعه زیرساخت‌ها و ارتقاء شاخص‌های لجستیک و پیشینه‌سازی سهم-شان از زنجیره لجستیک جهانی، ما از یکسو درگیر تحریم‌های ظالمانه غرب گشته‌ایم و از دیگر سو با خود تحریمی و از کار انداختن مکانیسم‌های ناقص قبلی سیاستگذاری و مدیریت کلان لجستیک در کشور بر این آتش خانمان سوز افروخته‌ایم.

ادغام وزارت راه و ترابری و مسکن و شهرسازی و غلبه هر چه بیشتر نگاه ساخت و ساز بر مدیریت بهره‌برداری بهینه لجستیکی، شاید مهلک‌ترین ضربه کاری بر کالبد نحیف و کم‌توان نظام لجستیک در کشور طی دو دهه اخیر بوده است که در ادامه با بکارگیری وزرا و مدیران غیرمتخصص و نا آشنا به حمل و نقل و لجستیک در راس این وزارتخانه در غالب دولت‌های دو دهه اخیر، نتیجه‌ای جز به حاشیه رانده‌شدن شورای عالی ترابری بعنوان بالاترین مرجع قانونی و سیاستگذاری بخش لجستیک و حمل و نقل در کشور و از اولویت خارج شدن نظام برنامه‌ریزی و طرح‌های جامع حمل و نقل و لجستیک به ارمان نیابرد و چرخه داد و ستد مدیران سیاسی و نمایندگان بخشی‌نگر را در ذبح مناقع ملی این بخش به پای مطامع کوتاه مدت محلی و منطقه‌ای رونق بخشید.

اکنون در آستانه شکل‌گیری دولتی که با شعار برای ایران، درصدد ایجاد وفاق و همگرایی ملی برای فائق‌آمدن بر بحران‌های اقتصادی و احقاق منافع ملی است، توجه به نقش و جایگاه صنعت لجستیک در بازگشت هرچه سریع‌تر کشور به مدار رشد و توسعه و بازستاندن سهم و جایگاه واقعی کشور در ترانزیت و تبادلات تجاری منطقه‌ای و بین‌المللی که ریشه‌های تاریخی و پیشینه‌ای به قدمت جاده ابریشم در این ملک و ملت دارد، از اهمیت و اولویت راهبردی

برخوردار است و اولین گام در این مسیر انتزاع بخش مسکن و شهرسازی از بخش حمل و نقل و ایجاد وزارت لجستیک و حمل و نقل با رویکرد توجه همه جانبه (Multi Disciplinary) به ابعاد مختلف توسعه زیرساختی و مدیریت بهینه بهره‌برداری در این حوزه است تا از پس سقوط تاریخی که کشور در شاخص‌های کسب و کار و آرایه خدمات لجستیک طی سالیان اخیر تجربه نموده است، دوران طلایی رشد و توسعه کشور مبتنی بر فرصت‌های ژئو اکونومیک و خدادادی سرزمینی و بازگشت کشور به جایگاه محوری در تبادلات تجاری و ایفای نقش جدی در زنجیره‌های جهانی تامین و تولید کالا آغاز گردد. انشاءالله.

سلامتی و توفیق جنابعالی را در مسیر تحقق اهداف رشد و توسعه این خاک پر گوهر از درگاه باری تعالی مسالت دارم.

با احترام

شهرام آدم نژاد